

ΓΔΕΕ: Απόφαση στην υπόθεση T-798/17, Fabio De Masi και Γιάννης Βαρουφάκης κατά Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ)

Άρνηση προσβάσεως σε έγγραφο της ΕΚΤ, της 23ης Απριλίου 2015, με τίτλο «Απαντήσεις σε ερωτήσεις σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 14.4 του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ»

Το 2017 οι Fabio De Masi και Γιάννης Βαρουφάκης ζήτησαν από την ΕΚΤ πρόσβαση σε όλες τις εξωτερικές νομικές γνωμοδοτήσεις που φέρεται να ζήτησε η ΕΚΤ, με σκοπό την εξέταση των αποφάσεών της της 4ης Φεβρουαρίου και της 28ης Ιουνίου 2015 σχετικά με την επείγουσα στήριξη της ρευστότητας που παρασχέθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδος σε ελληνικές τράπεζες.

Η ΕΚΤ ενημέρωσε τους προσφεύγοντες ότι δεν είχε ζητήσει νομικές γνωμοδοτήσεις για τις εν λόγω αποφάσεις, ωστόσο τους ενημέρωσε για την ύπαρξη εξωτερικής νομικής γνωμοδοτήσεως, της 23ης Απριλίου 2015, με τίτλο «Απαντήσεις σε ερωτήσεις σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 14.4 του πρωτοκόλλου για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας». Στις 7 Ιουλίου 2017, οι προσφεύγοντες ζήτησαν από την ΕΚΤ την πρόσβαση στο έγγραφο αυτό (επίμαχο έγγραφο). Με επιστολή της 3ης Αυγούστου 2017, η ΕΚΤ αρνήθηκε την πρόσβαση και με επιστολή της 16ης Οκτωβρίου 2017 επιβεβαίωσε την απόφασή της (προσβαλλόμενη απόφαση).

Η απόφαση 2004/258/ΕΚ της ΕΚΤ, της 4ης Μαρτίου 2004, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της ΕΚΤ, αποσκοπεί να εξασφαλίσει ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα της ΕΚΤ ενώ συγχρόνως θα πρέπει να προστατεύεται η ανεξαρτησία της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών καθώς και η εμπιστευτικότητα ορισμένων ζητημάτων. Το δικαίωμα αυτό υπόκειται σε ορισμένους περιορισμούς για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος όπως στην περίπτωση που ένα έγγραφο προορίζεται για εσωτερική χρήση, στο πλαίσιο συσκέψεων και προκαταρκτικών διαβουλεύσεων εντός της ΕΚΤ και της ανταλλαγής απόψεων μεταξύ της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών, των εθνικών αρμόδιων αρχών ή των εθνικών εντεταλμένων αρχών, ή αποτυπώνει ανταλλαγή απόψεων μεταξύ της ΕΚΤ και λοιπών συναφών αρχών και φορέων. Οι εξαιρέσεις πρέπει να ερμηνεύονται στενά και να εφαρμόζονται αυστηρά.

Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η εξαίρεση που αφορά την προστασία των εγγράφων για εσωτερική χρήση δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω. Το επίμαχο έγγραφο δεν είναι εσωτερικής φύσεως ούτε συνδέεται με διοικητική, δικαστική ή νομοθετική διαδικασία ως προπαρασκευαστικό έγγραφο για την τελική απόφαση. Επιπλέον, υποστηρίζουν ότι η

προσβαλλόμενη απόφαση δεν αιτιολογεί επαρκώς την εξαίρεση σχετικά με τα έγγραφα για εσωτερική χρήση.

Στη σημερινή του απόφαση το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει ότι η ΕΚΤ ορθώς θεώρησε ότι το επίμαχο έγγραφο αποτελούσε έγγραφο για εσωτερική χρήση το οποίο προοριζόταν να παράσχει πληροφορίες και συνδρομή κατά τις συσκέψεις του Διοικητικού Συμβουλίου στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί. Επιπλέον, οι λόγοι που αναφέρονται στην προσβαλλόμενη απόφαση για να θεωρηθεί ότι το επίμαχο έγγραφο αποτελούσε έγγραφο για εσωτερική χρήση δεν είναι εσφαλμένοι. Τέλος, η ΕΚΤ μπορούσε νομίμως να λάβει υπόψη τα υποθετικά αποτελέσματα τα οποία θα μπορούσε να έχει η γνωστοποίηση του επίμαχου εγγράφου για τον χώρο προβληματισμού της ΕΚΤ κατά το έτος 2015 καθώς και κατά την μεταγενέστερη του 2015 περίοδο.

Εν πάση περιπτώσει, το συμφέρον προς απόκτηση προσβάσεως στο επίμαχο έγγραφο λόγω του χαρακτήρα που φέρεται να έχει αυτό ως προπαρασκευαστικό έγγραφο της συμφωνίας για την επείγουσα παροχή ρευστότητας δεν μπορεί να κατισχύσει του δημόσιου συμφέροντος στο οποίο στηρίζεται η εξαίρεση που προβλέπει η απόφαση 2004/258, ήτοι του δημόσιου συμφέροντος σε σχέση με την προστασία, αφενός, ενός χώρου προβληματισμού εντός της ΕΚΤ που να επιτρέπει την εμπιστευτική ανταλλαγή απόψεων εντός των οργάνων λήψεως αποφάσεων του θεσμικού οργάνου στο πλαίσιο των συσκέψεων και των προκαταρκτικών διαβουλεύσεων του οργάνου και, αφετέρου, ενός χώρου εμπιστευτικής ανταλλαγής απόψεων μεταξύ της ΕΚΤ και των οικείων εθνικών αρχών.

Δεδομένου ότι η ΕΚΤ μπορούσε βασίμως να στηρίξει την άρνησή της να επιτρέψει την πρόσβαση στο επίμαχο έγγραφο, το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει την προσφυγή στο σύνολό της ως αβάσιμη.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου μπορεί να ασκηθεί αναίρεση, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα, ενώπιον του Δικαστηρίου, εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς της.